

STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko kodas	Dalyko grupė	Dalyko apimtis kreditais	Dalykas atestuotas	Dalyko atestacija galioja iki	Reg. Nr.
IST 4011	C specialybiniai dalykai	3	2009-05-15	2011-05-15	

Pavadinimas

ISTORINIS PRŪSIJOS LIKIMAS

Pavadinimas anglų kalba

HISTORICAL DESTINY OF PRUSSIA

Dalyko anotacija anglų kalba

The major aim of this course is to achieve the following results: 1) to operate fluently with the notions such as Prussia, Eastern Prussia, Klaipėda region, "lietuvninkai"; 2) to determine the historical – geographical spatial awareness of this region; 3) to understand the peculiar impact of the Small Lithuania to the Lithuanian nation and state; 4) to describe the subsequence of the historical destiny of Prussia to Europe. There will be a review of the historical development of ethnic, national and administrative unity of Prussia from the beginning of the 13th century till the middle of 20th century. Forms of the course – lectures and seminars. The seminar requires active participation from all students. It is taken as given that everyone prepares for class and makes meaningful contribution to group discussions.

Būtinasis pasirėngimas dalyko studijoms

-

Dalyko studijų rezultatai

Baigę kursą studentai gebės:

- operuoti sąvokomis Prūsija, Rytprūsiai, Mažoji Lietuva, lietuvninkai, Klaipėdos kraštas ir kt.,
- orientuotis Prūsijos regiono istorinėje geografinėje erdvėje,
- naudotis svarbiausiais Prūsijos istorijos šaltiniais ir naujausia istoriografija,
- panaudoti bazines žinias, gautas nuosekliai studijuojant Prūsijos etninio, valstybinio ir administracinio vieneto istoriją nuo XIII pradžios iki XX a. vidurio,
- suvokti ypatingą Mažosios Lietuvos reikšmę lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei,
- suvokti Klaipėdos krašto istorijos ir kultūros išskirtinumą kitų Lietuvos regionų kontekste,
- apibrėžti Prūsijos istorinio likimo priežastis ir ilgalaikes pasekmes Europai,
- formuluoti problemas Prūsijos istorijos srityje ir imtis savarankiškų tyrimų.

Dalyko turinys

Įvadas į discipliną; Prūsijos, prūsų, Rytprūsių, Mažosios (Prūsų) Lietuvos, lietuvninkų, Klaipėdos krašto, klaipėdiškių ir kitos sąvokos. Prūsijos etninio ir politinio vieneto istorinės geografijos bruožai. Prūsijos istorijos šaltiniai ir svarbiausia istoriografija. Pietvakarių baltai Vokiečių ordino agresijos išvakarėse. Prūsų, skalvių, nadruvių ir pietinių kuršių nukariavimas, Vokiečių ordino valstybės sukūrimas. Prūsija karo prieš Lietuvą metais; Melno taika. Socialinė krašto gyventojų struktūra. Reformacija Prūsijos valstybėje, jos įtaka Lietuvos Didžiajai Kunigaikštystei, M. Mažvydo asmuo. Mažosios Lietuvos etnokultūrinio vieneto susiformavimas, jo santykis su administracinėmis valstybės struktūromis. Didysis maras ir Mažosios Lietuvos kolonizacija XVIII a.; esminiai tautinės sudėties pokyčiai. Mažosios Lietuvos reikšmė Didžiajai Lietuvai lietuviškos spaudos draudimo metais; krašto spaustuvių veikla. Prūsija Vokietijos imperijoje; germanizacija ir Mažosios Lietuvos gyventojų tautinio identiteto problema. I pasaulinio karo pasekmės; valstybės dalies dešiniame Nemuno krante atskyrimas. Klaipėdos kraštas Lietuvos Respublikos sudėtyje; lietuvių padėtis Vokietijos valstybėje. Nacizmas, rytų Prūsija II pasaulinio karo metais. Istorinis 1944-ųjų lūžis; sovietinis genocidas. Senųjų krašto gyventojų likimai, Klaipėdos krašto ir Kaliningrado srities apgyvendinimas.

Dalyko studijos valandomis

Paskaitos – 22,5 val.

Seminarai – 22,5 val.

Namų darbas – 15 val.

Savarankiškas studento darbas (tame tarpe – pasirėngimas koliokviumui ir egzaminui) – 60 val.

Studijų rezultatų vertinimas

Koliokviumas – 20 %

Seminarai ir namų darbas – 30 %

Egzaminas – 50 %

Literatūra

1. Jاسas R. (1959) *Didysis prūsų sukilimas*. Vilnius.
2. Pakarklis P. (1948) *Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai*. Kaunas.
3. Lukšaitė I. (1999) *Reformacija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Mažojoje Lietuvoje*. Vilnius.
4. Matulevičius A. (1989) *Mažoji Lietuva XVIII amžiuje*. Vilnius.
5. Kaunas D. (1996) *Mažosios Lietuvos knyga 1547–1940*. Vilnius.
6. Pocyte S. (2002) *Mažlietuviai Vokietijos imperijoje 1871–1914*. Vilnius.
7. Žostautaitė P. (1992) *Klaipėdos kraštas 1923–1939*. Vilnius.

Dalyko programos rengėjas

Doc. dr. Vytenis Almonaitis

